

نگاه هفته

یک روز تا نشست دوحه

سعیده شفیعی • پژوهشگر اقتصادی

● طی چندروز اول هفته گذشته، به‌دنبال منتشرشدن اخباری مبنی‌بر کاهش تولید نفت آمریکا و هماهنگی عربستان و روسیه در جهت نیل به توافق‌صادرکنندگان نفت برای فریز تولید، قیمت نفت برنت به‌شدت افزایش یافت و با ثبت رکورد ۴۵دلاری به بالاترین رقم خود در سال جاری میلادی رسید اما در پایان هفته به‌دبال اخبار عدم توافق بین تولیدکنندگان اندکی کاهش یافت و به سطح ۴۴ دلار نزدیک شد. دو شاخص اصلی دیگر نیز در پایان هفته نسبت به هفته گذشته با چهار دلار افزایش مواجه شدند. قیمت نفت «برنت دریای شمال» (Brent) در آتازین ساعات روز جمعه پانزدهم آوریل با چهار دلارو ۴۱ سنت افزایش به ۴۳ دلار و ۸۴ سنت رسید. شاخص «نفت وست‌گتازانس‌ایترمدیت» (WTI) در همین روز ۴۱ دلار و ۵۰ سنت معامله شد که نسبت به پایان هفته قبل، چهار دلار و ۲۴ سنت رشد نشان می‌دهد. همچنین بنا بر گزارش دبیرخانه اوپک، قیمت سبد نفتی این سازمان (OPEC Reference Basket Price) - که متشکل از میانگین قیمت نفت ۱۲ کشور عضو این سازمان است- در پایان روز پنجشنبه چهاردهم آوریل در سطح ۳۸ دلار و ۵۸ سنت تثبیت شد که چهار دلار و ۶۴ سنت نسبت به هفته قبل بالاتر است. این ارقام بالاترین قیمت‌ها طی چهارماهه اخیر هستند. به گزارش اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، تولید نفت این کشور در ماه آوریل به ۹میلیون بشکه در روز رسید که این رقم ۷۰۰هزار بشکه نسبت به ماه مشابه در سال گذشته کمتر است. همچنین به گزارش رویترز، شرکت‌های انرژی آمریکا تعداد دکل‌های نفتی را برای سومین هفته متوالی با هشت عدد کاهش به ۳۵۴ رساند که کمترین تعداد از نوامبر ۲۰۰۹ به‌شمار می‌رود. رسانه‌های روس به نقل از منابع دیپلماتیک مستقر در دوحه قطر اعلام کردند که در روز یازدهم آوریل، روسیه و عربستان برای محدودکردن عرضه نفت (بدون توجه به تصمیم ایران) به توافق رسیده‌اند. همچنین وزرای نفت کلمبیا، ونزوئلا و اکوادور روز شنبه نهم آوریل در اکوادور طی جلسه‌ای خواستار هماهنگی‌ی بر سر کاهش یا توقف تولید نفت کشورهای عضو اوپک و غیراوپک به منظور تثبیت بازار شدند. همچنین به گزارش روزنامه فاینشالتایمز، رئیس شرکت بازاریابی نفت عراق اعلام کرد که این کشور از توافق تولیدکنندگان نفت برای محدودکردن عرضه، حمایت می‌کند. درخصوص تأثیر این نشست بر بازار نفت هم نظرات ضدونقیضی منتشر شده است. «الکساندر نواک»، وزیر انرژی روسیه، معتقد است در صورت حصول توافق بر سر طرح فریز نفتی، قیمت نفت به بشکه‌ای بیش از ۶۰ دلار خواهد رسید. این در حالی است که ژانرس بین‌المللی انرژی (IEA) روز پنجشنبه چهاردهم آوریل در گزارشی اعلام کرد تأثیر توافق احتمالی بر بازار نفت محدود خواهد بود و تعادل در این بازار قبل از سال ۲۰۱۷ محقق نخواهد شد. به گزارش خبرگزاری رویترز، واردات نفت کره‌جنوبی از ایران در ماه مارس سال جاری میلادی به یک‌میلیون و ۳۴هزار تن رسید که نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۸۱ درصد رشد نشان می‌دهد. طی سه‌ماهه نخست سال ۲۰۱۶ نیز بیش از دومیلیون و ۹۵۶هزار تن نفت از ایران وارد کرده‌اند که این رقم نیز نسبت به سه‌ماهه اول سال ۲۰۱۵ حدود دوبرابر افزایش داشته است. به گزارش روزنامه انگلیسی فاینشالتایمز، دنیل یرگین، تحلیلگر برجسته بازار نفت، از تعادل بازار در آینده نزدیک خبر داد. وی پیش‌بینی کرد که با کاهش ذخیره‌سازی‌ها، در نیمه دوم سال جاری میلادی یا اوایل سال ۲۰۱۷ به‌تدریج بازار نفت به تعادل بازمی‌گردد. همچنین یکی از کارشناسان ارشد شرکت نفتی بریتیش‌پترولیوم (BP)، اعلام کرد رشد ۵۰۰هزاریشکه‌ای تولید نفت ایران طی شش‌ماه پس از اجرائی‌شدن برجام در حال تحقق است. «هلنیک شیبینگ اسپنسر دیل» با بیان این نکته که افزایش تولید نفت ایران در کنار کاهش تولید سایر کشورها سبب ثاب‌ت‌ماندن عرضه نفت خواهد شد، افزود در بلندمدت شرایط بازار به حالت ثبات بازخواهدگشت. به گزارش اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، قیمت اسپات هنری‌هاب (Henry Hub) به‌عنوان شاخصی برای قیمت فروش لحظه‌ای گاز طبیعی در آمریکا در هفته منتهی به پانزدهم آوریل، با کاهش نسبت به هفته قبل در سطح یک دلار و ۹۰ سنت به ازای هر میلیون بی.تی.ویا واحد گرمایی انگلیسی (MMBtu) رسید.

خبر

احمد توکلی: مجبور به محاجه با دولت هستم

● **فارس:** احمد توکلی، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، در صفحه شخصی خود مطلبی منتشر کرد که متن کامل آن به شرح زیر است: دولت به اخطار قانون اساسی من در صحن علنی مجلس نسبت به برداشت غیرقانونی از صندوق توسعه ملی جوابیه داده است. اگرچه میل نداشتم در شرایط فعلی با برادران دولت محاجه کنم اما ظاهراً مجبور به این کار هستم و پاسخ خواهم داد.

شرق: ایران در هر شرایطی باید به تولید نفت خود ادامه دهد، حتی اگر قیمت نفت تا حد قابل‌ها افت کند، این تکیه‌کلام محمود قنادران، استاد دانشگاه تهران و محقق حوزه نفت است که در نشست با عنوان رسالت اقتصاد ایران در بازارهای جهانی انرژی (نفت و گاز) از آن گفت به‌ویژه آنجا که اشاره کرد: «نمی‌شود گفت حالا که فساد نمی‌گذارد حتی در صورت کسب درآمدهای سرشار هم اتفاقی در اقتصاد بیفتد، پس بهتر آنکه بگذاریم نفت در اعماق زمین بماند. نمی‌توانیم صبر کنیم تا فساد تعطیل شود و آن وقت بیاییم نفت تولید کنیم، ما باید تولید نفت را افزایش دهیم حتی اگر قیمت‌ها پایین باشد». تفصیل این سخنرانی را در ادامه بخوانید.

ایران یکی از کشورهایی است که دارای بخش بزرگی از ذخایر انرژی فسیلی جهان است. برای اینکه دراییم در بازار انرژی باید چه کنیم، بهتر است ابتدا پاسخ این سؤال را پیدا کنیم که در ۱۰ سال اخیر چه اتفاقی افتاد که نفت خام بعد از آنکه بالاترین قیمت‌ها را تجربه کرد، سراسیمگی افت قیمت را در پیش گرفت.

حقیقت این است که برای آمریکا، رسیدن به نوعی از استقلال، یعنی کاهش وابستگی، مهم بود. زمانی کشورهای خاورمیانه در اقتصاد آمریکا نقش بسیار زیادی داشتند، اگر انرژی این کشورها به بازار آمریکا نمی‌رسید، بسیاری از شهروندان آمریکایی شغل خود را از دست می‌دادند و این، بی‌شک برای اقتصاد آمریکا یک فاجعه محسوب می‌شد. امروز مشخص می‌شود که آمریکایی‌ها از دهه‌های قبل برای چاره‌اندیشی این مسئله، به دنبال به‌دست‌آوردن انرژی‌های نوینی بوده‌اند که در مرحله اول، وابستگی آنها را به نفت خاورمیانه، به‌ویژه عربستان و ایران و در مرحله دوم به نفت دیگر کشورهای جهان کم کند. روزانه در اقتصاد آمریکا معادل ۲۷ تا ۲۸ میلیون بشکه نفت خام، انرژی تولید می‌شود. در گذشته بخش اعظم این انرژی از عربستان، ایران و دیگر کشورها تأمین می‌شد اما از سال ۲۰۰۰ به این سو، در سرمایه‌گذاری‌ها به دنبال این بوده‌اند که تولید نفت را از شکل سنتی آن، یعنی حفر چاه و استخراج، خارج کرده و تولید نوین نفت را توسعه دهند. طبق آمارهای سال ۲۰۱۵ اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) از کل نفت مصرفی این کشور، ۵۱ درصد از نفت آمریکا و ۴۹ درصد از نفت سنتی تأمین شده، یعنی وابستگی این کشور به نفت تقریباً به نصف رسیده است. از دیگر سو، فقط کشورهای آمریکا و کانادا در این سیستم هستند چراکه سرمایه‌گذاری بالایی نیاز داشت و سهم کاست آن ۷۰ دلار بود. از زمانی که قیمت جهانی نفت روند صعودی در پیش گرفت و به رقم‌های حدود صد دلار رسید، سرمایه‌گذاری‌های جدید روی این سیستم توسعه پیدا کرد و به سوددهی رسید؛ به‌گونه‌ای که امروز آن کاست ۷۰ دلاری به حدود ۳۵ دلار رسیده است و چنانچه قیمت نفت حدود ۴۰ دلار باشد، تولیدکنندگان این نفت نیز قدری سود خواهند کرد. حتی پیش‌بینی می‌شود به‌مرور سودآوری آنها افزایش نیز پیدا کنند. در طرف دیگر ماجرا، سیاست آمریکا در حوزه انرژی الکتریسته‌ای این بود که به‌هیچ‌نحو از سوخت فسیلی استفاده نکند. بر همین اساس از ژانویه سال ۲۰۱۲ تمامی انرژی الکتریسته آمریکا از روش‌های غیرفسیلی و با استفاده از توربین‌های عظیم بادی و تبدیل‌کننده‌های خورشیدی تولید شده است. خودشان نام انقلاب سقفی را بر این پروژه گذاشته بودند و برای به‌دست‌آوردن انرژی از سقف خانه‌ها هم استفاده کردند. بخشی از انرژی الکتریسته با استفاده از انرژی اتمی تولید می‌شد که با توجه به اتفاقاتی که برای نیروگاه‌های چرنوبیل و ژاین افتاده بود، سهم آن کاهش پیدا کرد.

ایران بالاترین مخازن انرژی جهان را دارد و در حوزه نفت و گاز، در همه برآوردها جزء کشورهای ردیف اول است. اگر مجموعه ذخایر انرژی ایران، اعم از نفت، گاز و زغال‌سنگ را معادل‌یابی کنیم، ایران از نظر ذخایر انرژی، در ردیف شش تا هفت جهان قرار می‌گیرد اما به محض اینکه به تولید نگاه کنیم، می‌بینیم اوضاع خوبی ندارد. قطور می‌شود کشوری که یک درصد جمعیت جهان، ۱۰۱ درصد از مساحت و بیشترین ذخایر انرژی جهان را دارد، از نظر اقتصادی وضع خوبی نداشته باشد؟

حقیقت این است که ما برای فروش همان میزان نفتی که تولید می‌کنیم نیز مشکل داریم؛

همین حالا هم برای فروش ذخایر و اضافه‌تولید نفت خود به دنبال مشتری هستیم. در حوزه گاز نیز به‌شدت با مشکل مواجهیم؛ قطر از یک سو سعی می‌کند بازارهای غربی را تصاحب کند و از دیگر سو

پاسخ جهانگیری به نامه یک تشکل دانشجویی

ایستنا: در پی انتشار نامه سرگشاده اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل خطاب به معاون اول رئیس‌جمهور که با استناد به سخنان احمد توکلی، نماینده مجلس شورای اسلامی، اتهاماتی را علیه دولت تدبیر و امید مطرح کرده است، معاون اول رئیس‌جمهور در پاسخ به نامه مذکور تصریح کرد: دولت تدبیر و امید به قانون‌گرایی و مبارزه با فساد اعتقاد داشته و عمل کرده است و هزینه آن را نیز می‌پردازد. به گزارش ایستنا، متن کامل پاسخ مکتوب

اقتصاد

تأکید قنادران بر تولید نفت در هر شرایط

نمی‌توانیم صبر کنیم تا فساد تعطیل شود

عظیم نفتی

نفت بفرستیم و سرمایه‌گذاری‌های خارجی را نیز وارد این حوزه کنیم. اگر به تاریخ قیمت‌های بازار نفت نگاه کنیم، تا سال ۱۹۷۰، به مدت ۱۱۰ سال قیمت نفت حدود دو تا سه دلار بود و در فاصله جنگ‌های جهانی اول و دوم به حدود سه تا چهار دلار رسید. از سال ۱۹۷۰ روند قیمتی بازار تغییر کرد و این مسئله باعث شد بلافاصله آمریکایی‌ها برای جلوگیری از آسیب تنش‌های قیمتی این بازار، به دنبال افزایش ذخیره‌سازی نفت و انرژی بروند. این استراتژی دقیقاً همان چیزی است که در قدیم حاکمان برای ذخیره غلات، مورداستفاده قرار می‌دادند تا اقتصاد و جامعه را از آسیب حوادث غیرمترقبه و طبیعی حفظ کنند. در این بازار، هرکسی استراتژی مخصوص خود را دارد. به‌هرحال ما در این بازار نقش فروشنده نفت را داریم و به‌نظر می‌رسد بهترین استراتژی این است که تولید خود را همراه با بازار در قیمت‌های پایین و بالا ادامه دهیم. نه اینکه در قیمت‌های پایین بجواییم تولید خود را کم کنیم و اجازه دهیم رقبا بازار ما را بگیرند. این یک حقیقت است که قیمت را بازار تعیین می‌کند؛ پس به هر قیمتی که می‌خرد، ما نیز باید بفروشیم، نه اینکه برای آینده بگذاریم چراکه رقیب ما در بازار انرژی، باد و خورشید هستند. در ۱۰ سال گذشته، تعریف جهان از انرژی تغییر کرده است؛ رقبایی یا به میدان گذاشته‌اند که نواقص سوخت‌های

فسیلی را ندارند. در آینده اگر کالایی به نام انرژی از نور خورشید و باد تولید شود که زبانی برای محیط زیست ندارد، سرسخت‌ترین رقیب ما خواهد بود. با درنظرگرفتن اینکه در صورت دستیابی گسترده دنیا به این انرژی بی‌پایان و پاک، دیگر نمی‌توان جلوی آن را گرفت. کاهش تولید نفت و موکول‌کردن آن به آینده کار درستی نخواهد بود.

در روزگار شکوفایی بازار نفت، ما ۷۵۰ میلیارد دلار درآمد کسب کردیم اما بخش عمده آن را به فنا دادیم. نمی‌توان گفت ایراد از درآمدهای نفتی بود؛ ایراد کار جای دیگری است. این پول اگر از محل دیگری نیز کسب می‌شد، با وجود فساد، باز هم به فنا می‌رفت. نمی‌شود گفت حالا که فساد نمی‌گذارد حتی در صورت کسب درآمدهای سرشار هم اتفاقی در اقتصاد بیفتد، پس بهتر آنکه بگذاریم نفت در اعماق زمین بماند. نمی‌توانیم صبر کنیم تا فساد تعطیل شود و آن وقت بیایم نفت تولید کنیم. ما باید تولید نفت را افزایش دهیم حتی اگر قیمت‌ها پایین باشد اما هم‌زمان باید در همه حوزه‌ها رفع فساد کنیم. مثلاً نظام پولی، ام‌المصائب اقتصاد ایران است؛ در هر خیابان چندین بانک ایجاد شده و اصلاً معلوم نیست کدام بخش اقتصاد کساد ایران به سرویس‌دهی این همه بانک نیاز دارد. به عبارت دیگر، اقتصاد باید به سمت توسعه بخش مولد و دانش‌بنیان حرکت و تولید نفت نیز باید با قوت ادامه پیدا کند.

از یک طرف ما شانس آورده‌ایم و بدون اینکه زحمتی بکشیم، صاحب بخش عظیمی از منابع انرژی فسیلی جهان شده‌ایم. از طرف دیگر، اقتصاد کشورمان از زمان روی آوردن به تولید نفت، همیشه بوی نفت داده است. حالا لزومی ندارد به تولید نفت پشت کنیم بلکه این وابستگی به درآمدهای نفتی است که باید کاهش یابد. محاسبات گوناگونی در زمینه تخمین میزان ذخایر انرژی ایران انجام شده است. براساس محاسبات اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) با فرض ثابت‌ماندن مصرف نفت دنیا، ایران تا ۱۴۴ سال دیگر می‌تواند به تولید نفت ادامه دهد. در برخی محاسبات هم گفته می‌شود ایران با همین شرایط تولیدی تا ۴۰ سال دیگر توان تولید نفت دارد. به نظر من، اگر هر کدام از این محاسبات را ملاک قرار دهیم، باید به استخراج نفت ادامه دهیم چراکه اگر قرار بر تمام‌شدن نفت باشد، حتماً نفت دیگران زودتر از ما تمام خواهد شد؛ اما اگر نیاز دنیا به نفت کاهش یابد، دیگر این ذخایر دردی از اقتصاد ایران دوا نخواهد کرد.

اقتصاد سبز

کشاورزان خرده‌پا جدی گرفته شوند

فاطمه پاسبان کارشناس کشاورزی

● کشاورزان خرده‌پا که مزارع کوچک‌مقیاس را مدیریت می‌کنند علاوه بر تهیه موادغذایی مردم جهان به حفظ و پایداری محیط‌زیست و منابع (جنگل و مرتع، آب و خاک) و به‌طورکلی اقتصاد سبز نیز کمک شایانی می‌کنند. یکی از این جنبه‌های حضور کشاورزان خرده‌پا در اقتصاد سبز، کشت ارگانیک است.

با اینکه کشاورزان خرده‌پا از نظر داشتن قدرت اقتصادی و سیاسی در مدیریت تولید خود ضعیف هستند اما تجربه جهانی نشان از آن دارد که اتخاذ شیوه‌ها و روش‌های مناسب تولید و مدیریت آن توانسته است، مزارع کوچک را در مسیر توسعه پایدار قرار دهد. براساس گزارش «کشاورزی ارگانیک در جهان»، سال ۲۰۱۶ برآورد شده است که ۱۰۹هزارو ۳۱۷ تولیدکننده کوچک ارگانیک در سرتاسر جهان مشغول به فعالیت باشند که ۴۶هزارو ۹۴۵ نفر از آنان دارای گواهی ارگانیک هستند. بیشتر آنان کشاورزان خرده‌پا و تعداد کمی تولیدکنندگان فراوری بوده‌اند (IFOAM, Organics International). روند کشت ارگانیک در مزارع کوچک در کشورهای جهان رو به رشد بوده است. اطلاعات کشور مرکزیک به‌عنوان یک کشور در حال توسعه نشان می‌دهد در سال ۱۹۹۶ تعداد کشاورزان ارگانیک این کشور حدود ۱۳هزارو ۱۷۶ کشاورز بوده که ۹۷.۵ درصد کوچک‌مقیاس و ۲.۵ درصد بزرگ‌مقیاس بوده‌اند. در سال ۲۰۰۵ تعداد کشاورزان ارگانیک به رقم ۸۰هزارو ۶۶۴ کشاورز رسیده که ۹۹.۶ درصد کوچک‌مقیاس و ۰.۴ درصد بزرگ‌مقیاس بوده‌اند.

در سال ۲۰۰۸ کشاورزان ارکانیک به رقم ۱۲۵هزارو ۳۱ کشاورز رسیده که ۹۹.۹۵ درصد کوچک‌مقیاس و ۰.۰۵ درصد بزرگ‌مقیاس هستند. کشاورزان کوچک‌مقیاس در نمونه مورد بررسی به طور میانگین ۳۰۰۲ هکتار زمین داشته‌اند.

ادامه در صفحه ۱۵

فقط با ضمانتنامه نیا

اسپلیت تروپیکال – اینورتر

خدمات مشتریان

021-23 22

هوای شما را داریم...!

www.nia.ir

پنج سال ضمانت بی قید و شرط کمپرسور

معاون اول رئیس‌جمهور به نامه سرگشاده اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل به شرح زیر است: «متأسفانه این دروغ بزرگی است که به دولت نسبت داده شد. با فرض صحت موضوع، اگر یک محاسبه ساده صورت می‌گرفت، رقم واقعی یک بیستم ارقام اعلام‌شده هم نمی‌شد، این در حالی است که اصل موضوع هم خلاف‌واقع است. دولت تدبیر و امید به قانون‌گرایی و مبارزه با فساد اعتقاد داشته و عمل کرده است و هزینه آن را نیز می‌پردازد. به گزارش ایستنا، متن کامل پاسخ مکتوب